

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Puls javnosti XIV

Jun 2018. god.

Pripremio UNDP na Kosovu - *Tim projekta Puls javnosti*

Priština

Jun 2018. god.

Stavovi izraženi u ovom dokumentu pripadaju javnom mnjenju i nisu neophodno stavovi ni UNDP-a ni USAID-a.

Kratak pregled

Puls javnosti daje kratak pregled ključnih pokazatelja koji se ocenjuju kroz anketu o pulsu javnosti. Između ostalog, kroz anketu se sakupljaju podaci o percepciji građana o institucijama na Kosovu¹ sa fokusom na političke, ekonomske, bezbednosne i razvojne stvari. Ovaj Puls javnosti obuhvata period između oktobra 2017. god. i aprila 2018. god. i nastavlja tradiciju ranijih izveštaja u kojima je ispitivana društveno politička situacija sa svojim razvojem na Kosovu. Pored uobičajenih ključnih pokazatelja, u ovom Pulsu javnosti predstavljeni su uvidi u stavove Kosovaca oko glasanja.

Anketa ukazuje na opšti pad zadovoljstva ljudi sa radom većine izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija na Kosovu, izuzev sa radom Skupštine i predsednika, koje se nije značajno promenilo od Pulsa javnosti XIII. I pored zabeleženih promena u percepciji građana, opšti nivo zadovoljstva i dalje je veoma nizak, izuzev rada predsednika koji je ocenjen najbolje sa 39 %. Polovina Kosovaca nezadovoljna je trenutnim političkim usmerenjem Kosova.

Podaci pokazuju da se većina (67 %) Kosovaca oseća bezbednom na otvorenom. Podaci sa rodnim presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa bezbednošću i sigurnošću kada su na ulici.

Indeks demokratizacije (ID) i Indeks ekonomskog poverenja (IEP), koji prate stavove Kosovaca o demokratskim procesima, odnosno percepciju o preovlađujućim ekonomskim uslovima, zabeležili su najveća povećanja od novembra 2010. godine: ID je ocenjen na 1,48, a IEP na 1,42 na skali od 1 (minimum) do 3 (maksimum). Međutim, preko 50 % ispitanika je ili nezadovoljno ili veoma nezadovoljno trenutnim političkim i ekonomskim usmerenjem Kosova.

Anketa o pulsu javnosti, takođe, obuhvatila je stavove o najhitnijim problemima sa kojima se Kosovo suočava. Između ostalog, građani su navodili nezaposlenost (29 %), korupciju (14 %) i siromaštvo (8 %) kao tri glavne stvari koje utiču na njihovo socijalno blagostanje.

Na kraju, u ovom izveštaju se iznose podaci o stavovima Kosovaca o korupciji velikih razmera, u domaćim i međunarodnim institucijama, meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru, kao i o stavovima o glasanju.

Dodatni podaci dobijeni kroz ovu anketu biće stavljeni na raspolaganje u Analizi pulsa javnosti i na Platformi za vizualizaciju podataka o javnom pulsu.

---

¹ Za UNDP, upućivanje na Kosovo tumači se u kontekstu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti (1999).

Ključni pokazatelji Pulsa javnosti

Anketa o pulsu javnosti za april 2018. god. pokazuje opšte smanjenje zadovoljstva ljudi sa radom većine ključnih izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija na Kosovu. Samo 32,5 % građana izjavilo je da je zadovoljno ključnim kosovskim institucijama u poređenju sa 36 % oktobra 2017. god.

Oko 33 % Kosovaca izjavilo je da je zadovoljno radom premijera, dok je 30 % izjavilo da je zadovoljno radom centralnih institucija.

Što se tiče zakonodavnih institucija, 33 % Kosovaca zadovoljno je radom Skupštine, dok je 31,5 % zadovoljno radom predsednika Skupštine. Predsednik uživa najviši nivo zadovoljstva građana pošto ova anketa pokazuje da je oko 39 % Kosovaca zadovoljno radom predsednika.

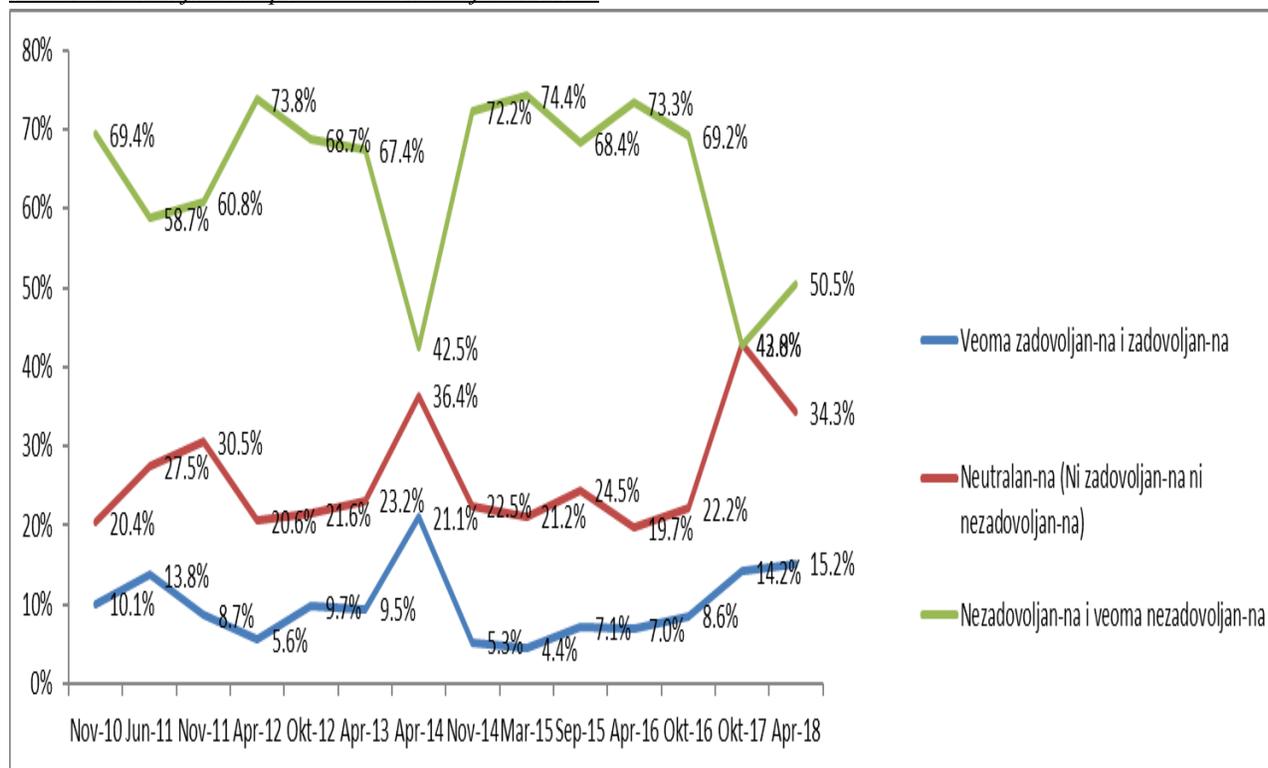
Nivo zadovoljstva sa radom pravosuđa (sudovi i Tužilaštvo), opalo je za oko 6, odnosno 3 procentualnih poena od oktobra 2017. god. Neophodno je naglasiti da je nivo zadovoljstva sa radom Tužilaštva i centralnih institucija najniži u poređenju sa svim drugim institucijama. Ovo sugerše da je gubitak poverenja u vladavinu prava i upravljanje uticao na opšti nivo zadovoljstva sa svim drugi institucijama (*Tabela 1*).

Tabela 1: Nivo zadovoljstva sa ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu

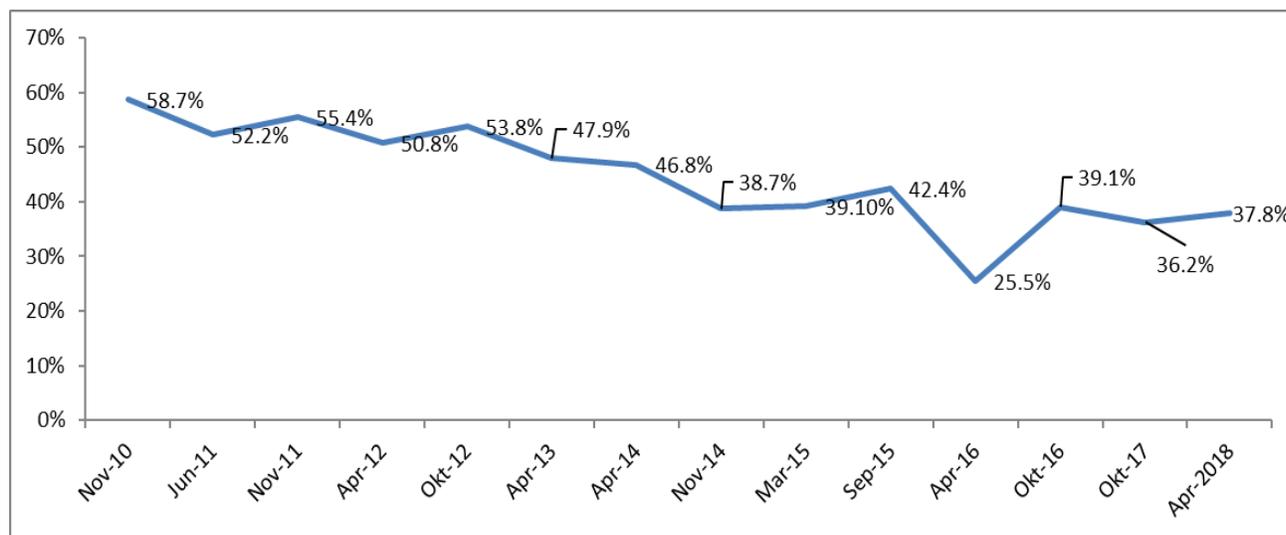
Politički pokazatelji		Mar-07	Maj-08	Jun-09	Apr-10	Nov-10	Jun-11	Okt-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Okt-16	Okt-2017	Apr-18
Zadovoljstvo sa izvršnim	Centralne institucije	30.5%	46.9%	53.1%	29.2%	25.1%	32.6%	27.2%	27.0%	44.2%	19.3%	18.1%	17.3%	17.8%	20.2%	32.4%	30.0%
	Premijer	54.0%	72.0%	53.8%	36.4%	30.7%	37.6%	27.3%	30.4%	48.5%	34.1%	23.6%	14.6%	18.3%	19.7%	42.3%	33.2%
Zadovoljstvo sa zakonodavnim	Skupština	31.0%	51.4%	53.2%	34.1%	32.1%	41.0%	32.1%	32.3%	46.5%	16.1%	19.3%	19.9%	17.3%	18.9%	31.7%	32.9%
	Predsednik Skupštine	35.4%	56.5%	51.6%	36.0%	33.3%	60.9%	44.7%	45.8%	57.8%	23.3%	20.1%	19.8%	24.3%	24.9%	36.0%	31.5%
Zadovoljstvo sa predsednikom	Predsednik	52.0%	74.0%	61.7%	54.9%	30.8%	54.1%	47.1%	45.1%	48.8%	40.7%	30.2%	30.4%	45.7%	25.5%	37.6%	39.1%
Zadovoljstvo sa pravosuđem	Sud	20.0%	21.0%	32.7%	27.2%	18.5%	26.9%	24.3%	16.7%	37.5%	22.8%	17.2%	13.9%	18.4%	22.1%	36.9%	31.2%
	Tužilaštvo	22.7%	22.7%	31.7%	26.9%	15.1%	20.0%	15.0%	17.7%	38.1%	21.0%	17.0%	12.8%	16.9%	16.3%	33.1%	29.9%

Percepcija o političkom i ekonomskom usmerenju Kosova

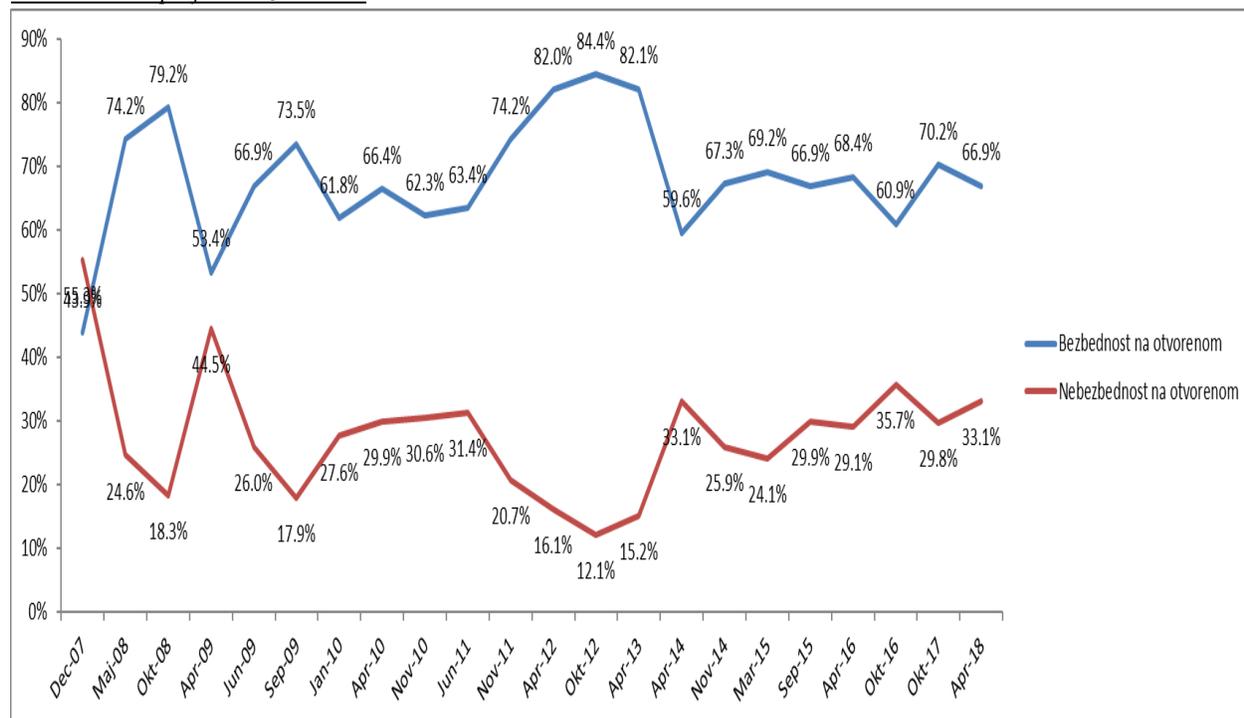
Pad zadovoljstva građana sa radom ključnih institucija preslikan je i u percepciji ispitanika o trenutnom političkom usmerenju Kosova. Oko 15% Kosovaca ili je zadovoljno ili veoma zadovoljno trenutnim političkim usmerenjem Kosova. Polovina ispitanika (50,5 %) izjavila je da je ili nezadovoljna ili veoma nezadovoljna sa trenutnim političkim usmerenjem Kosova, dok je procenat ispitanika koji su izjavili da su neutralni (ni zadovoljni ni nezadovoljni) oko date stvari opao sa 44 % u oktobru 2017. god. na 34 % u aprilu 2018. godine (*Slika 1*).

Slika 1: Zadovoljstvo sa političkim usmerenjem Kosova

Oprilike 38 % Kosovaca pozitivno je odgovorilo na pitanje da li bili spremni da se pridruže protestima javnosti iz političkih razloga. Znatno veći procenat kosovskih Albanaca (45 %) od kosovskih Srba (6 %) tvrdi da je spreman da se pridruži protestima javnosti iz političkih razloga. Oko 14 % drugih Kosovaca izjavilo je da je spremno da se pridruži protestima javnosti iz političkih razloga (Slika 2).

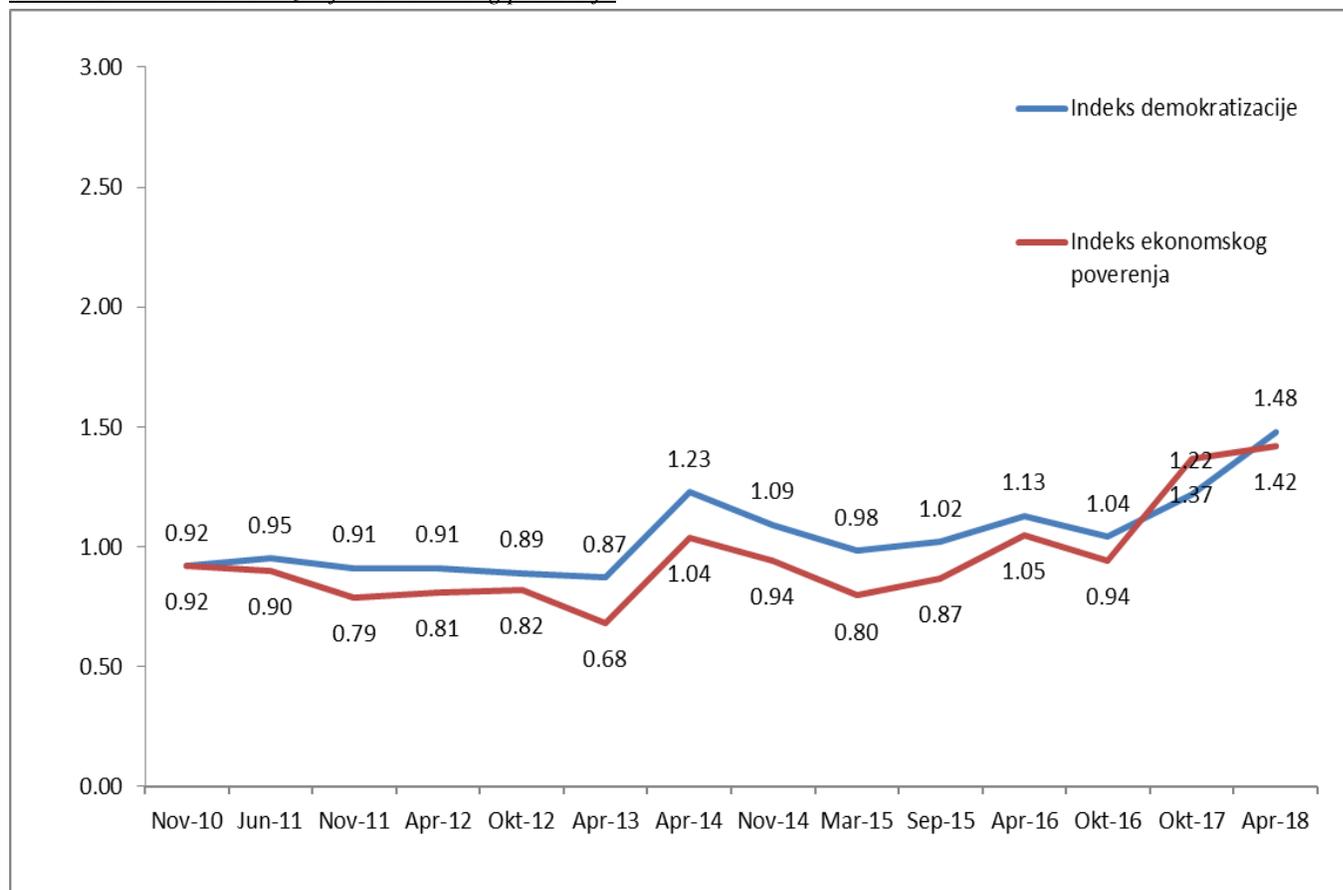
Slika 2: Procenat ispitanika koji su spremni da se pridruže protestima javnosti iz političkih razloga

Kao pokazatelj bezbednosti i sigurnosti, ispitanicima je postavljeno pitanje da li se osećaju bezbednim kada su na ulicama. Podaci pokazuju da se 67 % Kosovaca oseća bezbednim, a oko 33 % uopšteno se oseća nebezbednim. Podaci sa rodnom presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa bezbednošću i sigurnošću kada su na ulici (*Figure 3*).

Slika 3: Percepcija o bezbednosti

Pokazatelji demokratizacije i ekonomskog poverenja

Rezultati ankete javnog mnjenja iz aprila 2018. god. pokazuju da iako su ID (1,48) i IEP (1,42) dostigli najviši nivo od novembra 2010. godine, isti su i dalje ispod proseka (1,5). Podaci sa rodnim presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa demokratizacijom ili ekonomskim procesima na Kosovu. Međutim, uzimajući u obzir da su oba indeksa na nivou od 0 do 3, trenutni indeksi pokazuju da većina Kosovaca nema pozitivno mišljenje o demokratskim i ekonomskim procesima na Kosovu (*Slika 4*).

Slika 4: Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja²

Podaci iz ove ankete upoređeni su sa podacima dobijenim tokom poslednjih osam godina da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na povećanje ID. Nalazi otkrivaju da je svaka pojedinačna komponenta ID, navedena u Tabeli 2. u nastavku, zabeležila najveće povećanje od novembra 2010. god. Najveće povećanje zabeleženo je u procentu građana Kosova koji smatraju da su Ustav i zakoni Kosova demokratski i da poštuju ljudska prava te da mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja (53 %). Slično tome, skoro 50 % ispitanika smatra da su izbori na Kosovu demokratski i da su u skladu sa međunarodnim standardima, kao i da opštinska uprava radi u skladu sa prioritetima svojih građana. Značajno povećanje (44 %) zabeleženo je u procentu građana Kosova koji smatraju da pravosudni sistem na Kosovu nezavisno donosi odluke. Svi drugi ID sakupljeni u svrhu ove ankete pokazuju i povećanje poverenja građana u demokratske procese. Skoro 47 % Kosovaca smatra da Skupština prati rad centralnih institucija, a 48 % smatra da organizacije građanskog društva na Kosovu služe kao istinski pratilac demokratskih procesa na Kosovu. Dok

² Videti poslednju stranu dokumenta za više informacija o računanju ID i IEP.

50 % Kosovaca smatra da njihova lokalna (opštinska) uprava radi u skladu sa prioritetima građana, samo 40 % njih smatra isto za centralne institucije (*videti Tabelu 2*).

Tabela 2: Analiza trendova komponenti ID

Da, uglavnom i Da, sasvim	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Okt-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Okt-16	Okt-17	Apr-18
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	31.0%	29.3%	23.1%	17.0%	16.2%	15.0%	36.4%	34.0%	26.2%	23.0%	30.3%	28.0%	44.6%	50.9%
Da li Parlament prati rad Vlade?	20.7%	20.7%	19.4%	16.7%	17.7%	17.5%	28.5%	21.5%	21.2%	21.8%	26.6%	30.8%	36.1%	46.7%
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u svojim odlukama?	13.2%	15.6%	11.3%	12.3%	15.7%	10.6%	24.8%	16.0%	13.6%	17.6%	21.0%	21.6%	31.2%	43.6%
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	29.2%	33.9%	33.3%	34.7%	37.3%	24.6%	45.4%	39.6%	35.5%	46.5%	47.3%	42.3%	52.5%	52.8%
Da li građansko društvo na Kosovu služi kao istinski pratilac demokratskih razvoja na Kosovu?	22.6%	18.9%	20.3%	19.0%	24.4%	18.3%	28.8%	21.3%	19.5%	23.1%	32.1%	30.1%	34.3%	48.3%
Da li vaša lokalna (opštinska) uprava radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	27.7%	26.7%	29.0%	25.7%	27.3%	26.1%	32.6%	29.5%	23.3%	27.2%	28.9%	30.4%	34.0%	50.2%
Da li centralne institucije rade u skladu sa prioritetima građana Kosova?	14.3%	16.1%	14.6%	12.9%	15.3%	16.4%	26.4%	18.2%	11.8%	15.5%	18.9%	17.9%	24.7%	39.9%
Da li su Ustav i važeći zakoni Kosova demokratski i da li poštuju ljudska prava?	32.6%	27.9%	26.5%	25.9%	26.0%	33.0%	35.3%	24.2%	23.5%	19.8%	31.7%	31.8%	41.4%	53.4%
Bez obzira na dnevnu politiku i gledajući u budućnost, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uvedeni i da li se kreću u pravom smeru?	25.6%	24.5%	17.9%	18.1%	18.6%	23.0%	33.0%	19.5%	17.3%	15.4%	23.1%	23.8%	29.7%	46.9%

Slično, postojeći potvrdni odgovori u komponentama IEP upoređeni su sa odgovorima iz oktobra 2017. godine, da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na povećanje IEP. Ovo poređenje je pokazalo da je povećan procenat ispitanika koji su dali „negativan“ ili „ni povoljan ni nepovoljan“ odgovor u vezi sa određenim komponentama IEP, što je uticalo na opšte povećanje IEP.³ Rezultati otkrivaju da opala pozitivna kratkoročna (šest meseci) očekivanja Kosovaca u vezi sa ukupnim prihodom porodice i uslovima zaposlenja na 20 %, odnosno 18 %. Ocena trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja koju su dali Kosovci takođe je opala na 18,5 %, odnosno 15 %, u poređenju sa oktobrom 2017. godine (*Tabela 3*).

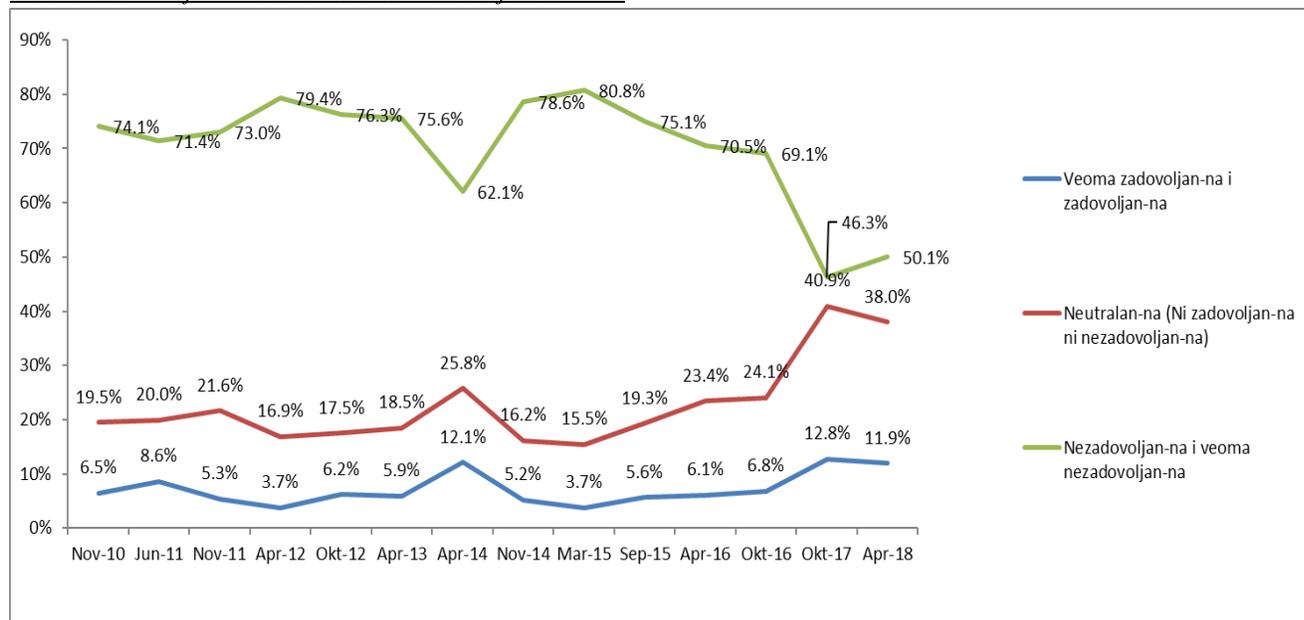
³ Ispitanici su mogli da izaberu sledeće opcije da odgovore na pitanja iz IEP: nepovoljni, ni povoljni ni nepovoljni, povoljni, ne znam/nemam odgovor. U Tabeli 3. dati su samo odgovori kao „povoljni“. Međutim, povećanje IEP u poređenju sa prethodnom anketom nije bilo pod uticajem potvrdnih odgovora, već povećanja broja ispitanika koji su izabrali neutralnu opciju. Pogledati odeljak o metodologiji za više informacija o računanju indeksa.

Tabela 3: Analiza trendova komponenti IEP

Povoljni	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Okt-12	Okt-16	Okt-17	Apr-18
Koja su vaša očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom vaše porodice za šest meseci?	16.8%	12.1%	8.5%	9.9%	9.6%	18.0%	22.4%	19.9%
Kakva je vaša ocena postojećih uslova poslovanja?	10.7%	9.7%	6.0%	7.9%	6.7%	13.1%	17.9%	18.5%
Kakva je vaša ocena postojećih uslova zapošljavanja?	4.0%	3.3%	3.8%	3.4%	3.8%	7.7%	17.1%	15.4%
Koja su vaša očekivanja u vezi sa uslovima zapošljavanja za šest meseci?	14.3%	12.4%	8.0%	7.6%	7.4%	10.7%	18.7%	17.8%

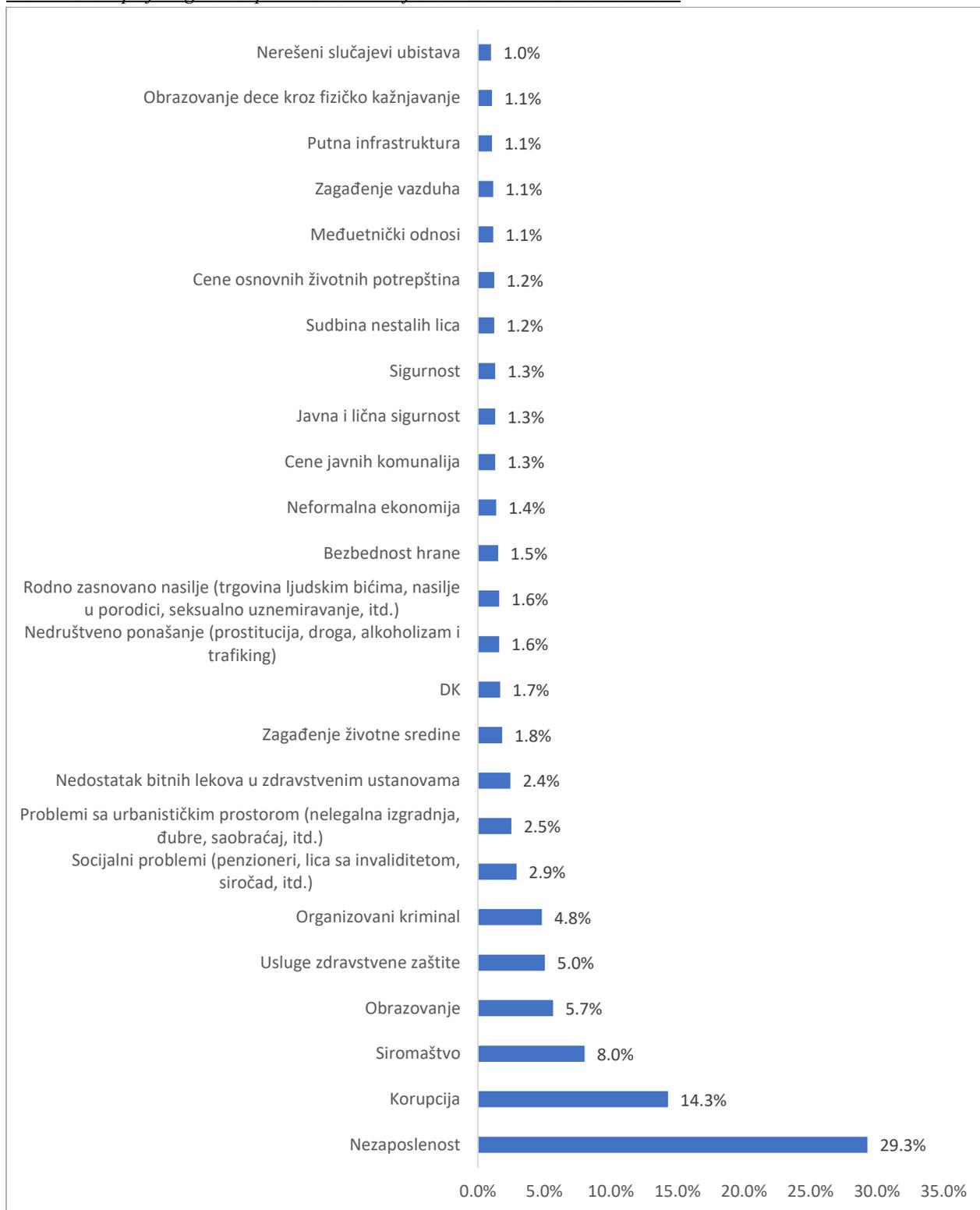
Iako postoji nezatno povećanje IEP, nalazi naglašavaju slično nezadovoljstvo sa ekonomskim i političkim usmerenjem Kosova. Sa trenutnim ekonomskim usmerenjem Kosova ili je nezadovoljno ili veoma nezadovoljno pedeset odsto ispitanika, dok je zadovoljno samo oko 12 %. Podaci sa etničkim presekom pokazuju da udeo nezadovoljnih kosovskih Albanaca (51 %) ostaje viši od udela kosovskih Srba (46 %) i drugih zajednica na Kosovu (40 %) (Slika 5).

Slika 5: Zadovoljstvo sa ekonomskim usmerenjem Kosova

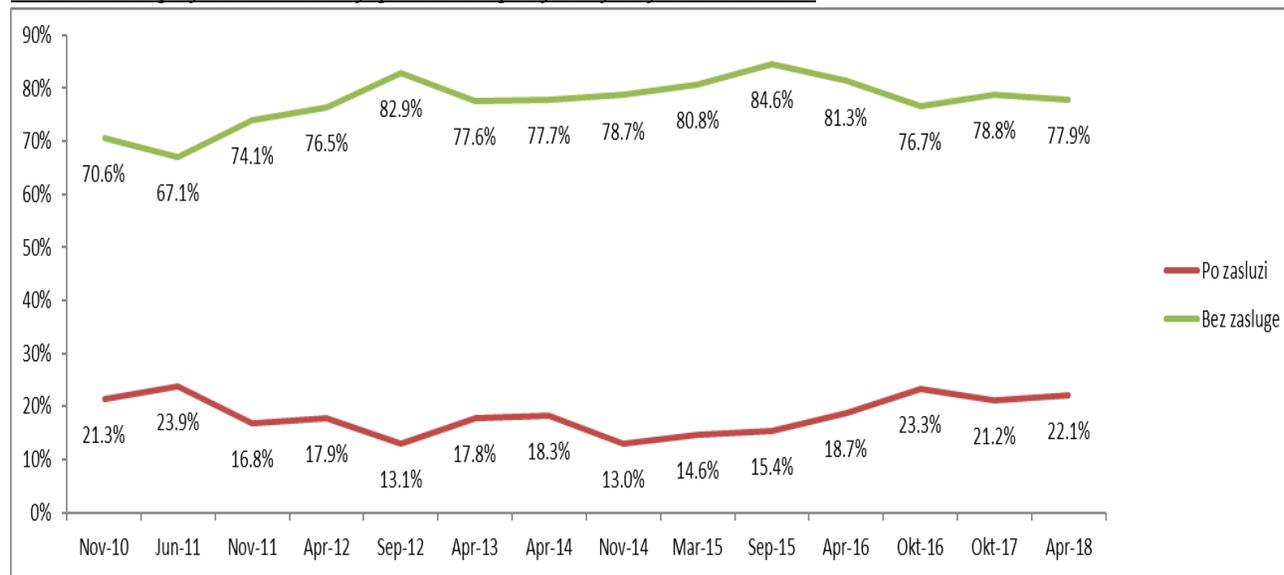
Percepcija o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Od Kosovaca je zatraženo i da iznesu stavove o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava. Nezaposlenost je izabralo dvadeset devet odsto ispitanika (za razliku od 40 % u oktobru 2017. godine). Ovo smanjenje bi moglo da se objasni ovogodišnjom intenzivnom primenom mera na tržištu rada od strane Ministarstva rada i socijalne zaštite, u tesnoj saradnji sa privatnim sektorom, kroz otvoreni poziv za prijavljivanje za sticanje veština i zasnivanje radnog odnosa. Korupciju je navelo četrnaest odsto ispitanika (za razliku od 17 % u oktobru 2017. godine), a siromaštvo je izabralo 8 %, kao tri glavne stvari koje utiču na njihovo socijalno blagostanje. Vredi pomenuti da nezaposlenost, siromaštvo i korupcija ostaju najveći problemi za Kosovce jer su prisutni u većini anketa o pulsu javnosti koje su sprovedene proteklih godina. Ova anketa, takođe, pokazala je da 6 % ispitanika smatra da je obrazovanje glavna stvar, dok oko 5 % Kosovaca smatra da su organizovani kriminal i usluge zdravstvene zaštite za njih stvari od najvišeg prioriteta na Kosovu. Podaci sa rodnom presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa glavnim problemima sa kojima se Kosovo suočava (*Slika 6*).

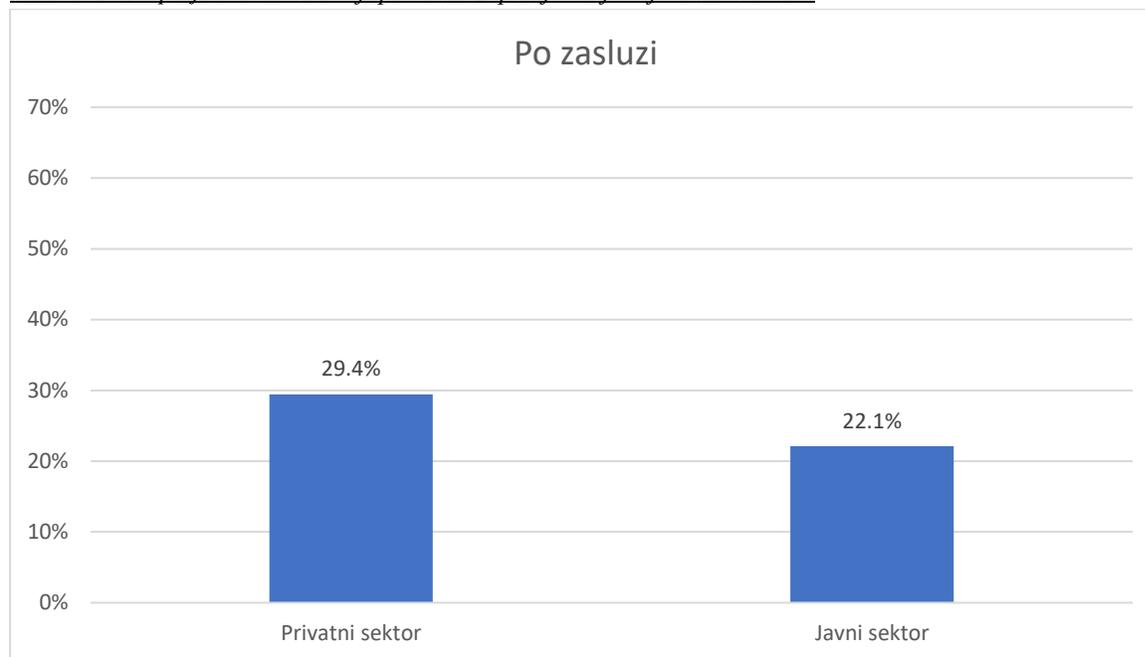
Slika 6: Percepcija o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Iako je boj ispitanika koji smatraju da je nezaposlenost najveći problem opao za 11 % u poređenju sa oktobrom 2017. godine, ispitanici u Anketi o pulsu javnosti aprila 2018. god. iznosili su svoje stavove o zapošljavanju u javnom sektoru po zasluži. Većina Kosovaca i dalje je skeptična u pogledu zapošljavanja u javnom sektoru po zasluži pošto većina Kosovaca (78 %) smatra da su porodične veze, mito, stranačka pripadnost i drugi faktori koji ne podrazumevaju zasluge najkorisniji faktori za dobijanje posla u javnom sektoru. Samo oko 22 % ispitanika smatra da obrazovanje, radno iskustvo i stručna sprema pomažu da se delotvorno dođe do posla u javnom sektoru. Podaci sa rodnim presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa datom stvari (*Slika 7*).

Slika 7: Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru

Uopšteno, Kosovci su i dalje skeptični i u pogledu zapošljavanja u privatnom sektoru po zasluži, iako nalazi otkrivaju da je percepcija u pogledu zapošljavanja u privatnom sektoru po zasluži bolja. Ova anketa pokazuje da 29 % (za razliku od 34 % u oktobru 2017. godine) ispitanika smatra da su radno iskustvo, stručna sprema i obrazovanje važni za dobijanje posla u privatnom sektoru. Uopšteno, percepcija o zapošljavanju po zasluži ostaje loša i za privatni i za javni sektor. Podaci sa rodnim presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa datom stvari u privatnom ili u javnom sektoru (*Slika 8*).

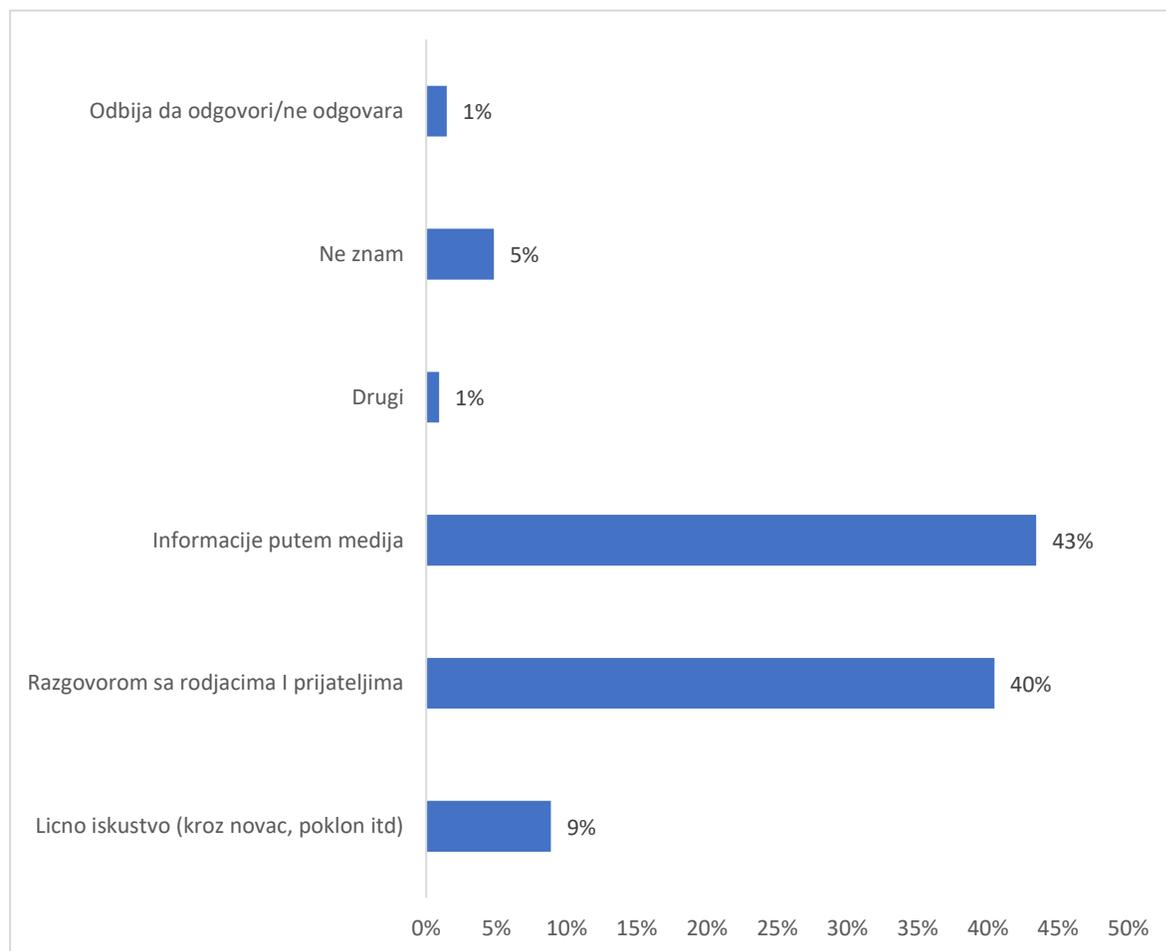
Slika 8: Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru

Korupcija je i dalje povod za zabrinutost za kosovsko društvo. Indeks percepcije o korupciji (IPK) organizacije Transparency International pokazao je pozitivan trend od +3 boda u poslednje dve godine (2016, 2017); Kosovo je napredovalo za deset mesta u IPK. Međutim, prema podacima Pulsa javnosti, u smislu korupcije velikih razmera, povećan je opšti procenat građana koji smatraju da je takva vrsta korupcije prisutna u različitim institucijama (31 % u aprilu 2018. godine za razliku od 20 % u oktobru 2017. godine). Ovo može da ukazuje na to da je IPK zabeležio napredak u okviru za prevenciju korupcije. Međutim, ljudi misle da i dalje postoji velika razmera i da je takva vrsta korupcije van dohvata organa za borbu protiv korupcije. Percepcija o pojavi korupcije u različitim kosovskim institucijama varira od najnižih 24,5 % (međunarodne organizacije) do najviših 39 % (carina). Najveće promene u percepciji građana o korupciji zabeležene su kod sledećih institucija: carina (39 % u aprilu 2018. godine za razliku od 23 % u oktobru 2017. godine), sudovi (39 % u aprilu 2018. godine za razliku od 25 % u oktobru 2017. godine), banke (27 % u aprilu 2018. godine za razliku od 13 % u oktobru 2017. godine) i međunarodne organizacije (24.5 % u aprilu 2018. godine za razliku od 11 % u oktobru 2017. godine). Iako je procenat uveliko povećan i za Policiju Kosova (26 % u aprilu 2018. godine za razliku od 15 % u oktobru 2017. godine), ona je i dalje institucija o kojoj je percepcija o korupciji velikih razmera i dalje najmanja (Tabela 4).

Tabela 4: Percepcija o pojavi korupcije velikih razmera u domaćim i međunarodnim institucijama na Kosovu

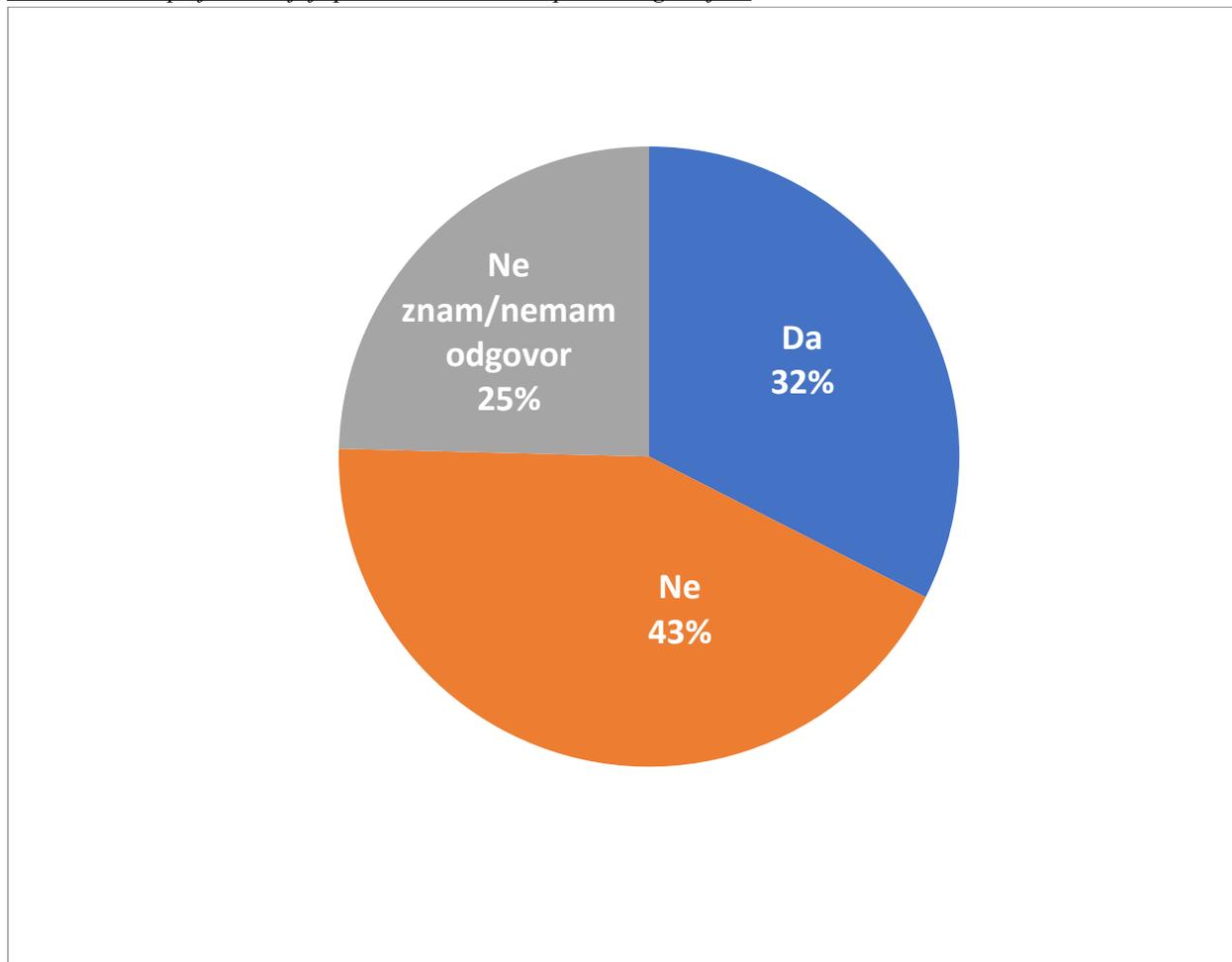
	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Okt-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Okt-16	Okt-17	Apr-18
Zdravstvena zaštita (bolnice i centri za porodičnu zdravstvenu zaštitu)	47.9%	40.7%	49.8%	43.3%	51.6%	50.4%	40.4%	56.2%	52.6%	51.5%	37.9%	49.7%	25.5%	32.5%
KEDS	52.4%	47.9%	61.2%	47.8%	53.8%	48.8%	24.4%	39.1%	44.7%	35.6%	31.1%	31.4%	20.5%	33.0%
Sudovi	49.7%	41.6%	55.6%	44.5%	47.5%	56.4%	32.2%	42.1%	42.9%	46.9%	42.3%	49.3%	24.9%	38.6%
Carina	45.1%	42.3%	53.7%	43.2%	49.9%	58.9%	22.5%	33.4%	38.7%	41.3%	32.3%	45.2%	22.7%	39.1%
Centralna uprava/vlada	47.5%	41.4%	43.3%	39.5%	35.7%	46.1%	24.0%	37.5%	38.5%	36.0%	36.6%	49.2%	30.7%	34.7%
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	52.0%	40.5%	51.9%	49.4%	46.4%	48.7%	24.6%	34.8%	37.1%	38.3%	39.2%	45.7%	24.9%	34.5%
Opštine (lokalna uprava)	32.9%	30.4%	31.9%	30.1%	32.2%	38.9%	20.6%	33.2%	33.8%	28.6%	30.0%	40.2%	25.5%	29.0%
Policija EULEX-a (CIVPOL)	22.9%	26.2%	27.1%	28.3%	28.7%	38.3%	11.1%	16.5%	32.2%	35.2%	28.8%	34.1%	20.9%	29.9%
Prosveta (škole, Univerzitet)	14.4%	13.1%	17.3%	26.2%	23.5%	31.6%	13.0%	24.3%	29.3%	29.0%	17.5%	31.0%	16.3%	26.2%
PUK (Poreska uprava Kosova)		24.9%	36.5%	38.1%	33.6%	42.5%	16.5%	28.0%	28.1%	25.0%	18.2%	32.5%	17.4%	28.9%
PTK	34.0%	32.4%	46.6%	41.8%	45.1%	41.4%	15.4%	21.3%	25.9%	25.2%	18.4%	29.6%	17.0%	27.8%
Banke	14.4%	14.9%	22.0%	20.5%	22.8%	37.5%	12.0%	17.0%	24.3%	23.3%	23.1%	24.4%	13.1%	27.3%
Međunarodne organizacije	14.7%	12.3%	20.3%	19.3%	20.8%	24.8%	10.8%	16.2%	20.4%	22.9%	16.0%	28.0%	10.8%	24.5%
Policija Kosova (PK)	15.2%	15.5%	19.5%	19.4%	28.0%	30.3%	11.5%	16.1%	20.4%	19.0%	13.6%	21.1%	14.9%	25.7%

Da bismo shvatili oblike percepcije Kosovaca o postojanju korupcije velikih razmera u domaćim i međunarodnim institucijama na Kosovu, ispitanicima je postavljeno pitanje o izvorima i kanalima o ovoj stvari. Nalazi otkrivaju da je većina ispitanika svoje mišljenje oformila kroz štampane i elektronske medije (43 %), kao i kroz razgovore sa prijateljima i rođacima (40,5 %). Samo 9 % ispitanika izjavilo je da je svoje mišljenje oformilo na osnovu ličnih iskustava kada im je zatražen novac, poklon ili druga usluga da bi dobili određene usluge (*Slika 9*).

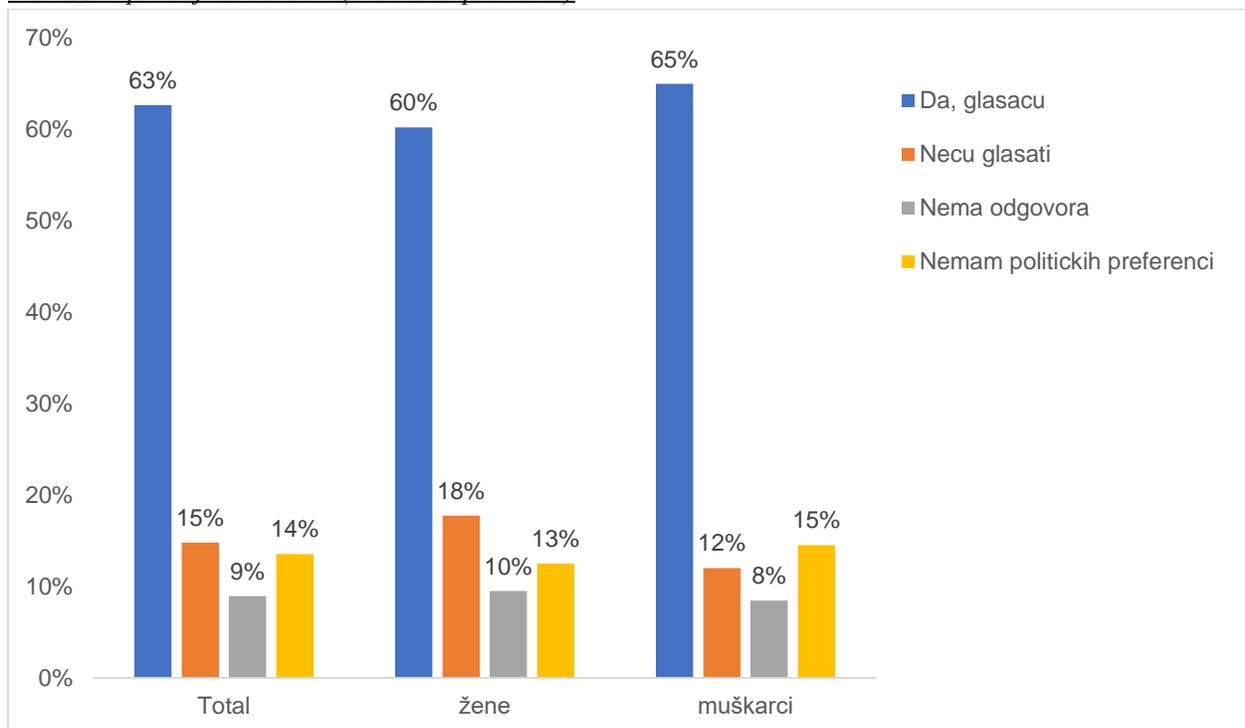
*Slika 9: Na čemu zasnivate svoju ocenu stepena korupcije velikih razmera?***Stavovi u vezi sa glasanjem**

Veoma veliki broj ispitanika smatra da njihov glas ne može da promeni situaciju na Kosovu (43 % u aprilu 2018. godine za razliku od 38 % u oktobru 2017. godine), ili ne zna da li bi njihov glas mogao da je promeni (25 %). Samo 32 % potencijalnih birača (za razliku od 38 % u oktobru 2017. godine) smatra da bi njihov glas mogao da promeni situaciju na Kosovu. Podaci sa rodnim presekom pokazuju da nema značajnih razlika u stavovima muškaraca i žena u vezi sa datom stvari (Slika 10).

Slika 10: Percepcija o nečijoj sposobnosti da unese promene glasajući

Anketa o pulsu javnosti zanimala se i oko opredeljenosti ispitanika u pogledu glasanja. Nalazi pokazuju da bi 63 % (za razliku od 71 % u oktobru 2017. godine) glasalo za određenu političku stranku, ili koaliciju, ako bi se centralni izbori održali u skorijoj budućnosti, dok 13,5 % ispitanika nije politički opredeljeno. Osim toga, postoji veliki procenat onih koji su izjavili da neće glasati na centralnim izborima (15 % u aprilu 2018. godine za razliku od 8 % u oktobru 2017. godine), dok je procenat onih koji nisu dali odgovor na ovo pitanje smanjen (9 % u aprilu 2018. godine za razliku od 27 % u oktobru 2017. godine). Podaci sa rodnom presekom pokazuju da postoji znatno veći procenat žena koji odbija da odgovori na ovo pitanje (18 %) ili koji je izjavio da neće glasati na centralnim izborima (10 %) (slika 12).

Slika 11: Opredeljenost birača (sa rodnim presekom)

Metodologija

Nalazi predstavljeni u ovom izveštaju zasnivaju se na anketi javnog mnjenja koja je obuhvatila 1.306 kosovskih građana uzrasta preko 18 godina. Uzorak je obuhvatio i muškarce i žene iz svih kosovskih opština i regiona, uključujući i seoske i gradske sredine. Konkretno, uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 kosovskih manjina osim Srba (naime, zajednice Turaka, Bosanaca, Goranaca, Roma, Aškalija i Egipćana (RAE)) Anketa je zasnovana na uzorcima sa nasumičnom verovatnoćom uzimanim u više faza. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu. Anketa je sprovedena krajem aprila 2018. god. Dodatni podaci dobijeni kroz ovu anketu biće stavljeni na raspolaganje u Analizi pulsa javnosti i na Platformi za vizualizaciju podataka.

Napomena o izračunavanju ukupnih vrednosti

Ankete o pulsu javnosti uzimaju veći uzorak manjina da bi se napravio presek podataka po etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom računanja ukupnih vrednosti, tim je izračunavao podatke samo na osnovu aktuelnog broja stanovnika.

Za izračunavanje ukupnih vrednosti za stanovništvo Kosova od 2002. god. koristimo sledeće procenete:

- 88 % kosovskih Albanaca,
- 6 % kosovskih Srba i
- 6 % drugih Kosovaca (Bosanci, Turci, Goranci, RAE).

Prema poslednjim podacima o upisu stanovnika i zvaničnim podacima Kosovske agencije za statistiku, postojeći etnički sastav na Kosovu je sledeći:

Etnička pripadnost	Stanovništvo	Procenat
Kosovski Albanci	1.616.869	92,93
Kosovski Srbi	25.532	1,47
K-Turci	18.738	1,08

Kosovski Bosanci	27.533	1,58
Romi	8.824	0,51
Aškalije	15.436	0,89
Egipćani	11.524	0,66
Goranci	10.265	0,59
Ostali	2.352	0,14
Ukupno	1.739.825	100,00

Ako bismo pratili prethodnu statistiku u našim anketama, računanje bi bilo sledeće:

- 93 % kosovskih Albanaca,
- 2 % kosovskih Srba i
- 5 % drugih Kosovaca.

Uzimajući u obzir to da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva, zajedno sa opštim zapažanjem da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku kosova bila niska, ocenili smo da postoji potreba da se doda još 34.000 kosovskih Srba, čime je njihov ukupan broj dostigao 61.532. Ovo je povećalo i ukupno stanovništvo Kosova na 1.779.825.

Kada su te promene uzete u obzir, računanje za naše ankete primenjeno je na sledeći način:

- 92 % kosovskih Albanaca,
- 4 % kosovskih Srba i
- 4 % drugih Kosovaca (Bosanci, Turci, Goranci, RAE).

Računanje indeksa

Indeks demokratizacije je kompozitni prosek na osnovu ocene nivoa slaganja ili neslaganja ispitanika sa dešavanjima u sledećim procesima na Kosovu: nivo slobodnih i pravičnih izbora, praćenje rada koje vrši Skupština, rad centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema,

sloboda izražavanja i medija, postojanje građanskog društva na Kosovu koje prati poštovanje prava, rad institucija na osnovu prioriteta građana, ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i da li lokalna uprava radi u skladu sa prioritetima građana. Ovaj indeks je stalna mera koja može da se nađe u opsegu od 0 - 3 (maksimum), gde ocena 0 znači da nijedan od ispitanika ne smatra da je demokratizacija na pravom putu, a ocena od 3 znači da se svi ispitanici u celosti slažu da je demokratizacija na pravom putu.

Indeks ekonomskog poverenja je kompozitni prosek koji se računa na osnovu ocene ispitanika o povoljnosti ili nepovoljnosti preovlađujućih ekonomskih uslova na Kosovu. Konkretno, ispitanici ocenjuju sledeće uslove: očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom njihove porodice i uslovima zapošljavanja u narednih šest meseci, i ocena trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja. Vrednosti mogu da se nađu u opsegu od 0 (minimum) do 3 (maksimum) gde opseg od 0-1,5 ukazuje na nepovoljnu ocenu ekonomske situacije, a opseg od 1,5-3 ukazuje na, uglavnom, povoljnu ocenu.